

3
СТОР.
Новорічне інтерв'ю
з деканом географічного

5
СТОР.
Дослідження ПТСР
через мікробіом

7
СТОР.
Дмитро Шеп'юк
крокує до МСМК

Альма-матер потрапила до тисячі кращих університетів світу!

Як зазначила проректорка вишу Мирослава Лендьел, це сталося «не через різдвяне диво, а завдяки зусиллям величезної кількості підрозділів і основне – людей, котрі будували, модернізу-

вали, вигравали проекти, підписували угоди, організовували екозаходи й інші події, дотичні до сталого розвитку».

А в підсумку альма-матер потрапила до світового рейтингу «GreenMetric», який

оцінює навчальні заклади відповідно до внеску в збереження екологічної стійкості.

Як додала Мирослава Олександрівна, «у нас 901 позиція серед 1745 вишів, яким удалося рейтингуватися. У

загальноукраїнському вимірі – 8 місце серед 33 університетів, що досягли рівня рейтингування».

Володимир Тарасюк,
«Погляд».

10 кращих подій в УжНУ за підсумками 2025 року

За традицією останнього часу наприкінці року «Погляд» визначає найскравіші миттєвості в УжНУ. Цього разу ми підібрали 10 кращих подій.

2025-ий став роком ювілеїв, міжнародного визнання та цифрової трансформації.

1. 80-річчя з дня заснування УжНУ

Головна історична віха. Жовтневі святкування об'єднали колектив, покоління випускників, вітчизняних і міжнародних партнерів та просто друзів вишу.

2. 15 місце в рейтингу «Топ-200 Україна-2025»

Університет підвищився на 3 позиції порівняно з минулим роком, підтвердивши статус лідера освіти в регіоні.

3. Успіх у GreenMetric World University Rankings

УжНУ посів 8 місце в Україні за екологічністю та ввійшов до 1000 провідних університетів світу.

4. Інтеграція штучного інтелекту

Упровадження нових освітніх програм та курсів із ШІ, а також висока оцінка в Interdisciplinary Science Rankings за міждисциплінарність.

5. Вхідження до Times Higher Education-2025

Ужгородський національний університет вдруге потрапив до одного з найпрестижніших світових рейтингів (категорія 1501+), показавши добрі результати в розділі «Міжнародні перспективи».

6. Проект «Мости єднання» (Erasmus+ K220)

Старт масштабного проекту для інтеграції українських студентів у європейський освітній простір.

7. Наукові дослідження ПТСР та мікробіому

Інноваційні дослідження вчених УжНУ спільно з іноземними партнерами щодо психологічного відновлення після війни теж стали знаковою подією Ужгородського національного в 2015 р.

8. Саміт європейського альянсу «Ulysseus»

Участь делегації УжНУ в саміті в Кошицях, що відкрила нові можливості для мобільності студентів та подвійних дипломів, продемонструвала ще один напрямок міжнародного шляху альма-матер.

9. Розробка дронів на ФІТ

Запуск відкритих лекцій та воркшопів із сучасних інженерних підходів до розробки БПЛА для студентів-айтівців.

10. Почесне звання

Визнання внеску відомого словаць-

кого професора Антоніна Корауша в зміцнення транскордонної співпраці та розвитку університету: присвоєно Doctor Honoris Causa.

Тож бачимо: 2025 рік чітко показав: УжНУ робить ставку на інтернаціоналізацію та технологічність. Університет активно адаптується до вимог часу: від екологічних стандартів до впровадження дронів та ШІ в освітній процес.

Загалом альма-матер, відзначивши вісімдесятиріччя, не лише досягла поважного віку й береже традиції, а й входить у новий вагомий старт. Ужгородський національний університет сьогодні – не просто аудиторії та різноманітні підрозділи, а й потужний інтелектуальний хаб, де енергія молоді органічно поєднується з

досвідом, який передає старше покоління.

Кожен пункт у цьому рейтингу досягнень – спільна перемога всієї великої академічної родини. Ми довели, що здатні не лише відповідати на виклики складних часів, а й інтегруватися в європейський освітньо-науковий простір, запроваджувати технології майбутнього, дбати про екологічність нашого дому.

Попереду – нові горизонти, амбітні гранти та ще сміливіші відкриття. Тож рухаймося вперед, адже бути частиною УжНУ – престижно й водночас відповідально. Із новим роком, університетська родинно, та сподіваннями на подальші значущі події в житті вишу в 2026-ому!

Фото з архіву редакції.

Володимир Тарасюк,
«Погляд».

Про діяльність медичного факультету й не тільки

Останнє в 2025 р. засідання вченої ради відбулося 29 грудня. Традиційно розпочали з приємного: ректор УжНУ, професор Володимир Смоланка привітав із днями народження; нагородив директорку Наукової бібліотеки Марію Медведь грамотою за сумлінну працю й професіоналізм та з нагоди ювілею; передав диплом доктора філософії Маріанні Повідайчик; вручив подяки від Асоціації судових медиків асистентів кафедри ортопедичної стоматології Михайлу Ньорбі-Бобикову, професорці Марині Кривцовій, PhD Мирославу Гончаруку-Хомину, директорів ННІ стоматології та лабораторної медицини, професору Євгенові Костенку.

Відтак із доповіддю про науково-педагогічну діяльність медичного факультету виступив виконувач обов'язків декана,

доцент Олег Девіняк: «Ми складаємося з 14 кафедр і навчально-симуляційної лабораторії з медичної підготовки. До діяльності залучаємо як теоретичний корпус, так і багато баз, приміщень у клінічних лікарнях». Підрозділ здійснює підготовку фахівців за освітніми програмами «Лікувальна справа», «Фармація», «Сестринська справа», «Екстрена медицина/парамедик» (відкрита в 2024-ому), «Медицина» (аспірантура). Загалом тут навчаються 976 студентів, 679 із яких – на держзамовленні.

«Матеріально-технічна база медичного факультету за п'ять років розвивалася. У 2020-ому було здійснено закупівлю обладнання на 14 мільйонів гривень. Ми облаштували навчально-симуляційну лабораторію, яка складається з шести спеціалізованих приміщень, і працювали, щоб надалі цю базу розвивати

й зміцнювати», – зазначив Олег Теодозійович. Крім того, розповів про міжнародні проекти та партнерства, платформи для навчання, результати складання іспитів КРОК-1 та КРОК-2 (УжНУ зазвичай потрапляє в десятку кращих), наукову діяльність (зокрема, студентську), участь науковців у комісіях, проведення курсів тактичної медицини, волонтерство, спортивні досягнення...

Відповідно до результатів голосування, учене звання професора здобули Віталій Герзанич (кафедра економіки, підприємництва та торгівлі), Іван Переш (теорії та історії держави і права), Олександр Піфко (конституційного права і порівняльного правознавства), Олеся Стойка (іноземних мов); доцента – Світлана Стеблюк (фізичної терапії, реабілітації, спеціальної та інклюзивної освіти), Павло Федорка (програмного забез-

печення систем), Тетяна Хома (теорії та методики фізичної культури). Посаду завідувача кафедри інформаційних управлюючих систем та технологій обійняв Олександр Левчук, історії Угорщини та європейської інтеграції – Ласло Зубанич, наук про здоров'я – Валерія Брич, соціології та соціальної роботи – Дмитро Афанасьєв, терапевтичної стоматології – Юлія Слинсько; професорки кафедри міжнародних економічних відносин – Юлія Галинська.

Насамкінець розглянули чимало питань: про Стратегію розвитку УжНУ на період 2025–2032 рр.; затвердження Положення про Приймальну комісію в 2026-ому; Антикорупційної програми на 2026–2028 рр.; Положення про Навчально-науковий центр із підвищення кваліфікації публічних службовців у новій редакції; створення в

структурі факультету суспільних наук Центру вивчення поствоєнного суспільства та затвердження положення; реорганізацію кафедри ННІ післядипломної освіти та доуніверситетської підготовки; відкриття в структурі Центру доуніверситетської підготовки ННІ післядипломної освіти та доуніверситетської підготовки підготовчого відділення «Відкритий шлях до вищої освіти» та затвердження положення; підпорядкування навчально-науковій мікротронній лабораторії імені професора Володимира Шкода-Ульянова; конкурс «Кращий підручник, навчальний посібник або електронне навчальне видання за 2024 рік»; рекомендацію кандидатури професора Михайла Савчина до присвоєння почесного звання «Заслужений діяч науки і техніки України»...

Софія Скиба,
«Погляд».

ФОТОФАКТИ

Юрія Бідзілю, декана філологічного факультету УжНУ, професора кафедри журналістики, відзначено нагрудним знаком Закарпатської обласної ради та обласної державної адміністрації «За розвиток Закарпаття». Наші вітання!

На відділенні журналістики УжНУ відбувся захист магістерських робіт. У фотооб'єктиві – творчий проект Антона Сіренка з Дніпра «Дотримання стандартів журналістики в умовах російсько-української війни» (науковий керівник – доцент Василь Шаркань).

Не стало Тетяни Росоли

Сумна звістка для медичного факультету та його випускників: після важкої хвороби відійшла у вічність доцентка кафедри анатомії людини та гістології Т.Росола. Глибокий сум і невимовний біль огортає наші серця...

Тетяна Федорівна була чуйною колегиною, чудовою педагогиною, фахівчиною-морфологиною, справжньою подругою. Залишила добру пам'ять... «Докладно викладає, жага до анатомії з'явилася завдяки такій людині», «Тетяна Федорівна – майстриня своєї справи. Якщо виникли проблеми з навчальним матеріалом, то Тетяна Федорівна його доступно пояснить. До неї цікаво було ходити на пари», «прекрасна викладачка, добре все пояснює», – ось лише кілька з безлічі позитивних коментарів в анонімних студентських анкетах.

Мудрість, щирість і підтримка Т.Росоли завжди надихала. Такою її й пам'ятатимемо.

Співчуття рідним, близьким, друзям, колегам, усім, хто знав чи мав нагоду навчатись у Тетяни Федорівни.

Світла й вічна пам'ять!
За інформацією
медичного факультету.

Зв'язки із закордоном:

міжнародна співпраця в житті ФМЕВ

В УжНУ відбулася міжнародна науково-практична конференція, присвячена політичним, правовим та економічним аспектам російсько-української війни. Організував захід факультет міжнародних економічних відносин, а участь узяли фахівці як із різних кутків України, так і з-за кордону: США, Словаччини, Румунії. Зокрема, до проведення форуму долучилися Інститут технології та економіки в Пряшеві й Університет Орадея. Конференція узяла завершальним етапом проекту «Війна в Україні. Виклики євроатлантичним цінностям».

Уже в день заходу був виданий збірник за результатами. Проте це не єдиний напрямок міжнародної діяльності підрозділу.

«Увесь час працюємо над тим, щоб кількість наших контактів збільшувалася», – каже декан ФМЕВ, професор Микола Палінчак. За його словами, наразі триває підготовка до ще одного наукового форуму – «Україна на шляху до Європейського Союзу». Цього разу – в партнерстві з економічним університетом у Братиславі. Також підрозділ трудиться над спільним проектом із Національною школою політичного та публічного адміністрування в Бухаресті й Кишинівським університетом, реалізацією трирічного проекту Жана Моне «Подолання перешкод на шляху до ЄС», у межах якого передбачено проведення міжнародних конференцій, розробку курсу з питань євроінтеграції, запровадження в навчальний процес нових дисциплін та

участь студентів у літній школі.

Микола Михайлович згадає й про зв'язки з американським вишем: «Маємо чудову співпрацю з Університетом штату Орегон. Наші викладачі задіяні в запровадженні нових навчальних дисциплін, освітнього компоненту для звільнених зі Збройних сил осіб, які мають бажання навчатися. Це можуть бути як короткострокові курси, так і магістерські, бакалаврські програми».

Завдяки розвиненій міжнародній діяльності з'являється чимало можливостей для молоді. Студенти активно беруть участь у «Erasmus+», навчаючись у вишах Італії, Хорватії, Словаччини, Іспанії, Румунії, Португалії. Крім того, під час реалізації проекту Жана Моне представники факультету долучилися до роботи конференції, а троє студентів побували в літній школі (Бухарест). «Наш спільний із факультетом міжнародних відносин Університету Орадея проект поки на розгляді. Якщо виграємо, то введемо чимало нових навчальних дисциплін в освітню програму «Міжнародні економічні відносини», – додає очільник підрозділу.

Кілька місяців тому М.Палінчак також здійснив робочий візит до Китаю, де зустрівся з ректором одного з тамтешніх університетів. Ділиться: «Ми вирішуємо питання щодо введення китайської як другої мови на спеціальності «Прикладна лінгвістика» у наступному навчальному році». Проте плани охоплюють не лише оновлення переліку предметів – факультет

готується до відкриття освітньої програми «Цифрова міжнародна економіка». Крім ґрунтовних знань із міжнародної економіки, студенти цієї ОП матимуть багато дисциплін, пов'язаних із цифровими технологіями, які застосовують у бізнесі. Також у розробці магістерська програма, присвячена управлінню проектами в міжнародних економічних відносинах. Микола Михайлович каже: «Ми реагуємо на запити ринку, суспільства. Сьогодні в кожній територіальній громаді є потреба в таких спеціалістах».

Важливим є й запозичення досвіду закордонних вишів. Наприклад, там молоді навчаються працювати, розглядати проблеми в групі. Таку практику запровадили й на ФМЕВ (зокрема опановуючи дисципліну «Релігійний фактор у міжнародних економічних відносинах»), адже це дозволяє кожному студенту виявити найкращі риси – і тоді команда має новий, якісний результат.

Найближчим часом на факультеті планують відкрити кабінети українсько-австрійської, українсько-американської та українсько-канадської дружби, а також кабінет представництва Дипломатичної академії України, із якою підписано меморандум про співпрацю. Представництво очолить доцент кафедри міжнародної політики ФМЕВ Мирослав Лешанич. Діятиме в університеті для всіх зацікавлених.

Софія Скиба,
«Погляд».

Із різдвяно-новорічними святами

Шановні колеги, друзі, студенти! Минув ще один етап нашої спільної боротьби, витривалості та невтомної праці. Різдво та Новий рік – час, коли ми зазвичай підбиваємо підсумки, і я вкотре пишаюся нашим

колективом. Попри всі виклики, ми продовжували вчити й навчатися, займатися наукою та допомагати фронту. Дякую кожному студентові за жагу до знань, а кожному викладачеві – за терпіння, професіоналізм.

У ці святкові дні я бажаю вам інтелектуального натхнення, сміливих ідей та успішних проєктів. Нехай 2026-ий стане роком нових відкриттів, а ваші зусилля приносять вагомі результати для розвитку нашої дер-

жави. Нехай у ваших серцях панує злагода, а в стінах альма-матер – творча атмосфера, взаємоповага.

Нехай світло різдвяної зірки принесе в кожну домівку віру в перемогу України та мир. Бажаю

вам міцного здоров'я, невичерпної енергії для нових звершень і тепла в колі рідних. Дякую кожному за відданість справі та єдність.

Володимир Смоланка,
ректор УжНУ, професор.

Іван Калинич: «Географічний факультет, попри війну, зберігає стійкість...»

3 Іваном Калиничем, доцентом, почесним геодезистом України, деканом географічного факультету інтерв'ю планувалося давно. Але так сталося, що розмова відбулася в буквальному сенсі на Новий рік. І я вдячний керівнику, що він знайшов час відповісти на мої запитання...

– **Іване Васильовичу, із Новим роком! Із яким настроєм Ви та географічний факультет входите в 2026-ий?**

– Насамперед хочу привітати з Новим роком колектив географічного факультету та всіх українців. Настрій у нас загалом позитивний: відзначили 20-у річницю геофаку та 80-річчя університету, поглибили міжнародну співпрацю й адаптувалися до викликів воєнного часу, а головне – у новий рік ідемо з вірою в Перемогу та відбудову України.

– **Як за вищезазначених умов жив і працював підрозділ, який Ви очолюєте?**

– Географічний факультет, попри війну, зберігає стійкість, фокусується на якості освіти (геодезія, географія, лісівництво), залучає студентів до волонтерства й культурного життя, зміцнює наукові школи (геодезія, екологія, геоінформаційні системи), готує нові кадри, працюючи на перспективний розвиток регіону через профорієнтаційні заходи та вдосконалення професійних навичок із надією на мир, але з урахуванням реалій сьогодення. Змішана форма навчання стала нормою з акцентом на якість, запровадження новітніх методик, використання сучасних ГІС; і головне: це забезпечило неперервний освітній процес.

Географічний факультет торік був організатором двох міжнародних та однієї всеукраїнської конференцій:

1. XII International scientific and technical conference «NEW TECHNOLOGIES IN GEODESY, LAND PLANNING AND MANAGEMENT OF NATURE» GeoTech Zakarpattya 2025. Uzhhorod, 23-25.10.2025.

2. Forests and forestry in Europe: traditions, ideas, cooperation: 2nd International Conference of Students and Young Scientists (Tomaszów Mazowiecki-Uzhhorod, 28.11.2025).

3. VI Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Стан і перспективи природокористування в сучасних умовах» (Ужгород, 21-23 травня 2025 року).

Молоді вчені кафедри ФГРП подали заявку на конкурс проєктів молодих учених 2025 (МОН України), а саме проєкт «Геологічна діагностика деградованих сільськогосподарських земель територіальних громад та обґрунтування природоорієнтованих рішень їх відновлення».

Порівняно з минулим роком збільшилася кількість публікацій у міжнародних виданнях. Колектив геофаку працює над дослідженнями проблем регіонального розвитку, впливу війни на довкілля та інфраструктуру.

У 2015 р. нам удалося відкрити новий структурний підрозділ «Навчальний науково-дослідний центр», до якого входять оснащені необхідним сучасним обладнанням (3D-сканером, камерою «Lidar», потужними комп'ютерами та спеціальним програмним забезпеченням) лабораторні приміщення для проведення НДР і конференц-зал для проведення семінарів, обладнаний сучасною ортехнікою й мультимедійною дошкою.

– **Основна цінність будь-якого колективу – люди. Якими були викладачі й студенти-географи в 2025-ому?**

– Усі зосередилися на інтеграції новітніх технологій у навчальний процес та дослідженнях, а також на вирішенні актуальних екологічних і освітніх викликів. Зокрема, збереження статусу напрямків навчання на факультеті. Ще ми переймалися результатами вступної кампанії-2025, які показали позитивну динаміку, водночас виявили потребу в оновленні матеріально-технічної бази, нових підходах у профорієнтаційній роботі та методиках підготовки наших здобувачів. Неодноразово обговорювали виклики дуальної та дистанційної освіти, готовність до нових акредитацій ОП, поділ викладацького складу на педагогічних працівників і науково-педагогічних, а також модернізацію мережі університетів в Україні.

Найбільше працювали над запровадженням ГІС-технологій, використанням супутникових даних для моніторингу Землі; проведенням наукових досліджень із питань екологічного моніторингу наслідків антропогенного впливу; просторовим плануванням територій громад; моніторингом сучасних геологічних екзогенних та техногенних процесів; моделювання територій; запровадженням сталого лісового господарства; розвитком екотуризму й агролісівництва; лісовідновленням та лісорозведенням.

Звісно, і відпочивали, підтримували традиції. Так, упродовж року студенти організували одноденні експедиції (наприклад, поїздки до Львова та Дрогобича), поєднували дозвілля з польовими дослідженнями. Команда географічного факультету брала участь у битві інтелектів між факультетами УжНУ, в інтелектуальній грі «Що? Де? Коли?» Проводили й кіновечори в просторі «Auga Academica».

Крім того, члени студради та профкому були представлені на зустрічі студактиву з проєкто-

рами університету в межах святкування Тижня студента та з нагоди 80-річчя університету.

У школах міста студенти проводили екоосвітні заходи, популяризуючи екологічну свідомість. Діє на факультеті й Спілка молодих географів.

Основна риса колективу в 2025-ому – здатність адаптувати традиційні знання про Землю до потреб цифрового суспільства, зберігаючи при цьому дух експедицій та живої науки.

– **Хоч наш університет залишається академічним закладом, та все ж у ньому вагомі акцент зроблено на практичній складовій. Які з недавніх експедицій, виїздів, взаємодій з роботодавцями стали для студентів особливо значущими?**

– Студенти географічного факультету впродовж 2025 року мали насичений графік практичної підготовки. Виокремлюю ключові напрямки та нещодавні заходи, що стали найвагомішими:

1. Польові навчальні практики. Комплексна практика. Студенти-географи брали участь у виїздах у межах Карпатського регіону для моніторингу стану екосистем і вивчення ландшафтного різноманіття. Це дозволяє опанувати методику польових досліджень за реальних умов.

Лісівнича практика. Для майбутніх лісівників ключовими стали виїзди до державних лісових господарств (зокрема, у межах співпраці з ДП «Ліси України»), де проводили заходи з таксації лісу, відведення лісосік та вивчення технологій відновлення лісів після пожеж або вирубок.

2. Практика студентів спеціальності «Геодезія та землеустрій».

Робота з високоточним обладнанням: особливий акцент було зроблено на використанні сучасних GNSS-приймачів та електронних тахеометрів під час знімальних робіт на навчальних полігонах.

Аерофотозйомка, ще лідарне знімання та БПЛА: значущими стали тренінги з використання безпілотних літальних апаратів (дронів) для створення ортофотопланів. Студенти вчилися застосовувати технології для моніторингу сільськогосподарських угідь та кадастрової зйомки.

3. Взаємодія з роботодавцями та професійні івенти.

Зустрічі з лідерами галузі: юнаки й дівчата активно відвідують офіси провідних компаній, таких як ЗРФ ДП «УкрДАГП», ZAKPOS (перша GPS-мережа України), де ознайомлюються з новими технологіями виконання геодезичних та кадастрових робіт, а також новітнім програмним забезпеченням для обробки геопросторових даних.

Гостьові лекції й воркшопи: регулярно проводили зустрічі з фахівцями Держгеокадастру,

Департаменту екології Закарпатської ОВА, ДП «Ліси України», управліннями освіти та представниками приватних організацій, де обговорювали зміни в законодавстві та вимоги до молодих спеціалістів. Із лекціями виступали фахівці з вишів Чехії й Польщі. Загалом такі заходи дозволяють не лише здобути теоретичну базу, а й сформувати портфоліо реальних навичок, що критично важливо для професій геодезиста, землевпорядника, географа, лісівника.

– **Важливою є міжнародна співпраця. Яка з її історій у 2025-ому запам'яталася найбільше?**

– Факультет досягнув високого рівня міжнародного співробітництва. Особливо запам'яталося, що 12 травня 2025 року підписано угоду про подвійні дипломи для спеціальності «Географія/Науки про Землю» між Ужгородським національним та Університетом Марії Склодовської-Кюрі (Люблін, Польща).

Упродовж 2025 р. колектив факультету подав і нові заявки на міжнародні гранти, а саме:

– HORIZON-WIDERA-2025-01-ACCESS-01: Forest-Land-Water Alliance for Advancing Nexus Management Strategies Towards a Secure and Sustainable Europe (FORNEX);

– ROUA00594: AI Tools for Equal Access to Education in ROUA Region (EA4EDU);

– A Pilot Project in Sustainable Agricultural Production through the Application of Comprehensive Land Management Approach in Accordance with EU Standards;

– Resilience Governance Empowering Danube Communities.

Міжнародна співпраця географічного факультету УжНУ активна. Важливими стали нові угоди УжНУ з польськими вишами (Сілезьким технологічним університетом, Університетом Марії Склодовської-Кюрі, Лодзьким університетом), підписано документи про співпрацю зі Словацьким національним парком «Полонина», а також із Науково-дослідним інститутом альпійської біології Жилінського університету, румунським Природним парком «Марамуреш»; відновлено співпрацю з Науково-дослідним інститутом топо-

графії, картографії та кадастру Чеської Республіки.

– **Кожен факультет має особливу атмосферу. Якою вона є в географії?**

– Атмосфера часто характеризується поєднанням багатьох аспектів, а саме:

1) командність: під час польових практик, експедицій та спільних дослідницьких проєктів, де співпраця є ключовою;

2) наукові пріоритети: геодезія та географія – науки, які постійно розвиваються, тому наукові дослідження, аналіз даних і академічні дискусії є важливою частиною навчального процесу;

3) новітні технології: усі напрямки підготовки здобувачів на нашому факультеті широко використовують геоінформаційні системи, дистанційне зондування Землі, GPS- та інші технології для збору й аналізу даних.

– **І на завершення: Ваші побажання ужнівцям у 2026-ому?**

– Найголовніше, щоб він став роком спокою, навчальний процес у стінах УжНУ відбувався без тривоги, а кожен студент та викладач почувалися в безпеці. Бажаю студентам опанувати технології майбутнього, а викладачам – натхнення для впровадження нових методів викладання й сучасних досліджень. Бажаю університетові зміцнити позиції у світових рейтингах, розширити програми академічної мобільності, щоб кожен мав шанс здобути досвід у провідних європейських вишах. Нехай академічна родина УжНУ залишається такою ж згуртованою, щоб одні одним допомагали долати будь-які виклики. Очікую, щоб 2026-ий став роком повноцінного спілкування наживо в аудиторіях, де дискусії та обмін енергією не будуть обмежені екранами моніторів. Щоб диджиталізація всіх процесів – від електронних залікових книжок до автоматизованих систем керування навчанням – зробила життя студента й викладача простішим. Щоб повернулися традиційні університетські заходи. І нехай 2026 рік стане для кожного в УжНУ часом великих можливостей та професійного зростання!

Володимир Тарасюк,
«Погляд».

Фото Медіацентру УжНУ

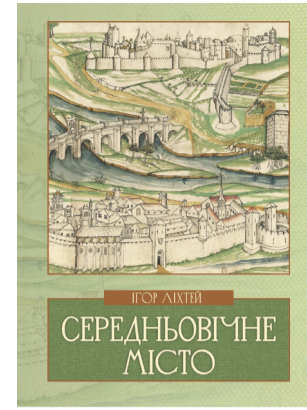
Перемога із «Середньовічним містом»

Викладач УжНУ, завідувач кафедри античності, середньовіччя та історії України до-модерної доби, доцент Ігор Ліхтей за посібник «Середньовічне місто» (2024) пере-міг у номінації «Навчальний посібник з історії та археології» на I Всеукраїнському (на-ціональному) конкурсі наукових та навчальних видань «Українська соціогуманітаристика».

12 грудня в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника відбулося нагородження лауреатів різних номінацій. Організатори – щойно згада-ний виш, Видавничий дім «Гельветика», Українська видавнича асоціація, Українська бібліотечна асоціація, Центр українсько-європейського наукового співробітництва.

Вітаємо колегу та бажаємо нових наукових звершень!

За інформацією кафедри античності, середньовіччя та історії України домодерної доби.

Науково-педагогічні горизонти Анастасії Вегеш

До ювілею доцентки

Імідж кожного колективу формують працівники. Це, безперечно, стосується й Ужгородського національного університету та його підрозділів. На філологічному факультеті працює доцентка А.Вегеш, яка добросовісно трудиться вже понад 20 років, навчає не тільки філологів, а й студентів інших спеціальностей. Ювілей колегині є приводом розповісти більше про її наукову та педагогічну працю.

Анастасія Іванівна (за дівочим прізвищем Бурка) народилася 1 січня 1961 року в селі Калинівка (тепер село Жовчів Рогатинського району Івано-Франківської області) у родині Іванни Борисівни (1931–2007) та Івана Петровича (1932–1991). Настя мала старшого брата Петра й має старшу сестру Марію. У родині панували культ поваги до старших, працьовитість, бажання вчитися. Усе це діти пронесли через життя.

Улюблені предмети в Калинівській середній школі – література, історія та географія. Як згадує ювілярка, учителі цих дисциплін були професіоналами своєї справи. Із дитинства любила читати книжки, декламувати вірші. Писати віршики почала з четвертого класу. Окремі поезії опубліковані в антологіях «Вежа» (2004) і «Джинсове покоління» (2007). Любов до філології прищепили вчитель Михайло Кордунський і вчителька російської мови Мирослава Литвин. Тому ще в школі Настя вирішила: буде філологинею.

У 1979 році дівчина стала студенткою філологічного факультету Івано-Франківського педагогічного інституту імені Василя Стефаника (тепер Карпатський національний університет імені Василя Стефаника). Улюбленими дисциплінами у виші були історична граматика (професор В.Рінберг), література (професор М.Теплинський), українська мова (доцент М.Лесюк). Завдяки професорці З.Петеньовій Анастасія змогла проходити практику в Карелії та на Соловецьких островах (тут було страчено багатьох українців під час сталінських репресій). Анастасія Іванівна згадує той період навчання (1979–1983) як найважливішу ланку свого життя. І дотепер

підтримує дружні контакти з однокурсниками.

Після отримання диплома про закінчення івано-франківського вишу ювілярка розпочала писати свою педагогічну біографію. Першим місцем роботи була середня школа в селищі міського типу Кострижівка Заставнівського району Чернівецької області. Викладала російську мову та літературу в 5, 8 і 9 класах. Працювала наполегливо, учні любили молоду вчительку, котра, як їм здавалося, знає все.

Із вересня 1984 року разом із чоловіком Миколою Вегешем почали працювати в Синевиірській середній школі Міжгірського (тепер Хустського) району. Тут минули 8 років. Як згадує ювілярка, саме в Синевири відбулося становлення її як педагога. Із задоволенням зринають у пам'яті відкриті нестандартні уроки, коли до класу завітало більше вчителів району, ніж учнів. Це був період не тільки становлення, а й пізнання нового, незвіданого.

У 1990 році М.Вегеш став аспірантом історичного факультету Ужгородського університету. Через два роки родина переїхала до обласного центру. Спочатку дружина залишалася без роботи. Потім почала працювати коменданткою гуртожитку № 5 УжНУ, щоб мати житло. Цей період (1994–2005) Анастасія Іванівна називає «найважчим часом для сім'ї, часом випробувань». Але водночас «пізнавала життя, вчилася ладити з людьми, поважати їх та не втрачати гідності». І це справді так, бо автор пропонуваної публікації жив у тому гуртожитку й згадує Анастасію як ввічливу, толерантну, готову завжди допомогти.

Новий життєвий етап в Анастасії Іванівні – 2005 рік: почала викладати на кафедрі української мови філологічного факультету Ужгородського національного університету. Згодом стала доценткою. Студентам-філологам читає (чи викладала) такі курси: «Методика викладання української мови», «Початкове навчання української мови у школах з угорською мовою викладання», «Ділова українська мова», «Українська мова за професійним спрямуванням», «Проблеми української літературно-художньої антропоніміки», «Традиції та новаторство української літературно-художньої антропоніміки». Ще слід додати, що колегиня успішно вела два предмети – «Ділова мова» і «Українська мова за професійним спрямуванням» – на 13 факультетах (біологічному, історичному, фізичному, юридичному, медичному, хімічному тощо).

Варто відзначити: Анастасія Іванівна чудово знає матеріал

своїх курсів. Викладає їх згідно з навчальними планами й програмами, бере до уваги особливості вікової психології студентів, знає можливості кожного вихованця чи вихованки, не думає про час, завжди надасть допомогу тим, хто потребує. А.Вегеш удало проводить консультації, керує курсовими, бакалаврськими та магістерськими роботами. Вимогливість і справедливість – важливі риси викладачки. За це її шанують колеги, люблять студенти.

18 жовтня 2010 року на засіданні спеціалізованої вченої ради Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника відбувся успішний захист кандидатської дисертації «Традиції та новаторство української літературно-художньої антропонімії посттоталітарної доби» Анастасії Іванівни. Науковим керівником був професор Любомир Белей. Саме він прищепив любов до літературної ономастики. Офіційними опонентами виступили відомі українські вчені член-кореспондент НАН України Василь Німчук і доцент Мирослав Габора, які високо оцінили дослідження. У полі зору дисертантки – наукові питання: «Природа української літературно-художньої антропонімії», «Традиційний напрям розвитку новітньої української літературно-художньої антропонімії», «Функціонально-стилістичний потенціал та новаторство літературно-художньої антропонімії в сучасних постмодерністських прозових творах». Об'єктом дослідження стали художні твори посттоталітарної доби від П.Загребельного, Р.Іваничука, Ю.Мушкетика до Ю.Андруховича, С.Жадана, М.Матіос, І.Роздобудько. Розвідка базується на матеріалі більш ніж 60 художніх творів і характеристиці 1760 літературно-художньої антропонімії. 23 лютого 2011 року Вища атестаційна комісія України присудила А.Вегеш науковий ступінь кандидата філологічних наук. Через рік світ побачила монографія «Традиції та новаторство української літературно-художньої антропонімії посттоталітарної доби», що розкривала зміст дисертації.

Анастасія Іванівна є авторкою багатьох методичних посібників. У її науковому доробкові – понад сотня статей, виступи на численних конференціях. Публікації надруковано в наукових журналах і збірниках Чернівців, Івано-Франківська, Львова, Одеси, Дрогобича, Кропивницького, Харкова, Луцька, Тернополя, Житомира, Риги, Пряшева, Сату-Маре, Рилуна, Бухареста, Кракова, Торуня та інших міст. У 2023 році А.Вегеш видала дру-

гу монографію – «Українська літературно-художня ономастика», яка об'єднала наукові дослідження літературних онімів на матеріалі прозових творів сучасних авторів (М.Дочинця, В.Шкляра, А.Кокотюхи, В.Івченка, М.Трайсти та інших). Рецензентами були відомі ономасти С.Пахомова й Н.Колесник.

Варто також згадати видані ювіляркою в співавторстві три фундаментальні антології: «Князь Української Церкви. Митрополит Андрей Шептицький: сторінки життя і діяльності» (2024), «Августин Волошин: президент Карпатської України. Антологія» (2025) та «Великий Митрополит (Андрей Шептицький в українському художньому слові). Антологія» (2025). До останньої, зокрема, увійшли майже 100 поетичних, прозових і драматичних творів 65 українських письменників. Одну з вищезазначених антологій – про митрополита А.Шептицького – презентував під час наукової конференції в духовному центрі «Зарваниця» відомий вітчизняний літературознавець, професор Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича Володимир Антофійчук.

Не можна оминати увагою багаторічну наукову співпрацю А.Вегеш із румунськими науковцями, зокрема зі співробітниками Повітового музею міста Сату-Маре. Упродовж останніх років саме вона є відповідальною від України за публікацію матеріалів міжнародного наукового симпозіуму «Румунсько-українські відносини. Історія та сучасність». А як не згадати в цьому ракурсі виданими ученими двох країн каталог «Слов'янські та румунські рукописи, які зберігаються в бібліотеці Ужгородського національного університету» (2012). Співавторами з А.Вегеш виступили Габріел Стремпель, Віорел Чубота та Ірина-Люба Горват. До речі, саме в цьому виданні сьогодні найповніше представлена видатних закарпатських провісників А.Коцака (1737–1800) і М.Брадача (1748–1815). Дослідниця долучилася до виходу у світ унікальних науково-популярних видань, присвячених життю й творчості Т.Шевченка («Відкриття погруддя Тараса Шевченка в Сату-Маре» (Сату-Маре, 2009) і «Тарас Шевченко – апостол українського народу» (Бухарест, 2013).

Учена-філологиня активна й у громадській роботі. Так, проводила заняття розмовного курсу з української мови для тимчасово переміщених осіб; була головою секції «Українська мова» відділення філології II етапу

Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук. Є членкинею державної екзаменаційної комісії при МОН України на визначення рівня володіння державною мовою. Недавно виступила офіційним опонентом дисертації Н.Ткаченко в Запорізькому національному університеті. До громадських доручень ставитись відповідально, виконувати їх у визначений термін.

А.Вегеш – щаслива в сімейному житті. З майбутнім чоловіком М.Вегешем познайомилася під час навчання в інституті в студентському гуртожитку № 5 на вулиці Василя Сухомлинського. Найбільше імпонувала ерудиція історика. Він багато читав, добре розбирався в історії, зокрема в міжнародній політиці. А ще багато розповідав про свого керівника професора В.Грабовецького (1928–2015), тому філологи були добре обізнані зі здобутками професора-історика. 12 травня 1984 року студенти одружилися. Відтоді їхні серця б'ються в унісон. Спільно радіють успіхам, долають труднощі, планують майбутнє. Подружжя Вегешів народило й виховало двох чудових синів. У 1987 р. народився Ігор. Він закінчив Ужгородський університет, захистив кандидатську дисертацію з політології, працює доцентом на кафедрі політології та державного управління. Одружився з колегинею Маріанною Колодій. Мають двох дітей – доньку Лук'яну та сина Маркіяна, які є найбільшою втіхою для бабусі й дідуся. Менший син Іван народився в 1991 році, закінчив географічний факультет УжНУ, одружився з Роксоланою Сидор, яка здобула освіту в Польщі. Живуть у Празі (Чеська Республіка).

Наполеглива, сумлінна праця А.Вегеш помічена й частково відзначена. Так, їй було оголошено подяку ректорів УжНУ (2011, 2021). Крім того, має почесну грамоту Закарпатської обласної військової адміністрації (2022). Однак зауважу: Анастасія Іванівна працює не за нагородою, а за те, щоб виконувати педагогічний і науковий обов'язки. За більш ніж 42 роки праці вона здобула значний авторитет серед студентів, колег, керівництва вишу та просто знайомих. Це – відзнака.

А.Вегеш зустріла ювілей із численними здобутками. Попереду – нові плани та задуми. Бажаю ювілярці доброго карпатського здоров'я, радості від дітей та внуків, оптимізму, наснаги, успіхів на педагогічній і науковій нивах, миру в Україні й у всьому світі.

Микола Олашин,
кандидат наук, доцент.

Дмитро Павлич: ще один ужнівонець-захисник України на щиті...

В Ужгороді попрощалися із 27-річним захисником, головним сержантом Державної прикордонної служби України Дмитром Павличем. Народився 28 січня 1998 року в обласному центрі Закарпаття. Навчався в ЗОШ № 2. У 2015-ому вступив на юридичний факультет УжНУ, у 2021 році отримав диплом бакалавра, а 2024-ого – магістра.

У 2017 році підписав контракт із Державною прикордонною службою України, у 2018-ому завершив курс відбору кандидатів до підрозділу «Дозор». У 2019 р. став спеціалістом із саперної справи, потім постійно підвищував кваліфікацію. Навчався на курсах у Кам'янці-Подільському, у Королівстві Іспанія. Проходив службу в під-

розділі «Дозор» у місті Великі Мости Львівської області.

Під час повномасштабного вторгнення росії Дмитро виконував бойові завдання в званні головного сержанта – у Покровську, на Курському напрямку, у Харківській та Сумській областях. У листопаді 2025 року був переведений на службу до П'ятого Сумського прикордонного загону.

Дмитро відзначений численними грамотами й подяками. У 2025 р. нагороджений відзнакою Президента України «За оборону України», отримав нагрудний знак «За мужність в охороні державного кордону». Останнє бойове завдання виконав 20 листопада 2025-ого під Сумами.

У пам'яті близьких та друзів Д.Павлич залишиться добрим, спокійним, чуйним, справедливим, турботливим, ідеальним сином, братом, чоловіком. Він був надійною підтримкою для побратимів. Неодноразово, ризикуючи життям, підставляв плече товаришам на службі.

Чин похорону відбувся на площі Народній. Віддати шану polegлому прийшли рідні, друзі, сусіди, військові, ужгородці, міський голова Богдан Андрійв.

Д.Павлича поховали з військовими почесностями на пагорбі Слави.

У Героя залишилися дружина, батьки, сестра.

Вічна пам'ять і шана воїну!

За інформацією Державної прикордонної служби України.

Дослідження ПТСР через мікробіом

Наприкінці року час підбивати підсумки тривалої й продуктивної праці. На пресконференції науковці УжНУ презентували проміжні результати проекту «Інноваційні підходи до аналізу і корекції мікробіому в діагностиці, профілактиці та лікуванні посттравматичних стресових розладів». Дослідження є частиною програми «Горизонт Європи». Реалізацію розпочали у вересні 2024-ого, а завершення заплановане на серпень 2026-ого. Проект міждисциплінарний: поєднує мікробіологію, біотехнології, психологію, інформаційні технології. До роботи долучилися медики, біологи, хіміки, айтівці та аналітики. Бенефіціаром є Міністерство охорони здоров'я.

Першим виступив директор Навчально-наукового інституту стоматології та лабораторної медицини УжНУ, професор Євген Костенко. Відзначив: команда доклала максимум зусиль і була забезпечена всім необхідним. Загалом над дослідженням працювали керівниця проекту, професорка Надія Бойко; відповідальна виконавиця, доцентка Олександра Паллаг; доцентки Леся Юсько й Наталія Король, доцент Олександр Миня; професор Володимир Дробнич, PhD Павло Федорка і Світлана Бурмей, аспіранти Іван Липей та Михайло Клименко.

Партнерами проекту є КНП «Ужгородська міська багатопрофільна клінічна лікарня», КНП «Обласний заклад з надання психіатричної допомоги» (Берегово), Національний реабілітаційний центр UNBROKEN, ДУ «Націо-

нальний інститут терапії імені Л.Т. Малої НАМН України» та інші. Зокрема, на пресконференції виступили наукова керівниця медико-генетичного центру «Леон-Ген» Галина Макух та власник сіт-ферм «ЗеленьОК» Артем Білак.

80 % робіт уже завершено. Ученим удалося зібрати й проаналізувати понад 200 біологічних зразків військовослужбовців (разом із психологічними анкетами та біохімічними показниками), а також порівняти дані, отримані від військових із ПТСР, без ПТСР та здорової групи. Це допоможе створити спеціальну тест-систему для оцінки ризиків розвитку ПТСР, адже лікувати його значно складніше, ніж попередити.

Як зазначила Н.Бойко, дослідження передбачає три головні завдання: крім експрес-діагностичного інструменту на основі ПЛР, який реагуватиме на зміни в оральному та кишковому мікробіомі, команда має створити препарати-психобіотики, здатні персоналізовано коригувати кишкову мікробіоту, та функціональні харчові продукти, які сприятимуть нормалізації ментального здоров'я, підтримуватимуть фізіологічні й психоемоційні функції організму. Напрацювання планують запровадити в промислове виробництво. Так, компанія «Ediens» разом із Технологічним інститутом молока і м'яса УААН уже почала виготовляти саше з фармабіотиками змінного складу.

Команда продовжує роботу над проектом, щоб його результати могли стати корисними тим, хто цього потребує.

Софія Скіба,
«Погляд».

Науковці ННІХЕ на Всесвітньому дні науки

Науковці Навчально-наукового інституту хімії та екології УжНУ відвідали столицю, щоб узяти участь у заходах Національного фонду досліджень України, приурочених до Всесвітнього дня науки задля миру й розвитку. Зокрема, у форумі «Дослідження та інновації як драйвер інтеграції України до світового дослідницького простору», який працював у комбінованій формі. Ужгородський національний університет представляли завідувач кафедри органічної хімії, професор Михайло Онисько, завідувач кафедри неорганічної хімії, доцент Олександр Кохан та керівник проекту НФДУ № 2023.03/0176, професор Михайло Сливка. Загалом захід зібрав понад 250 осіб.

Подія скликала високо-

поважних гостей. Науковців вітали представники уряду України та партнери з Європейського Союзу: заступник Міністра освіти і науки України Денис Курбатов, голова Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій Сергій Бабак, керівниця відділу RTD 03 міжнародного співробітництва Європи й Америки Європейської комісії Кароль Мансель-Бланшар, генеральна секретарка асоціації «Science Eugene» Лідія Боррелль-Даміан, експерт із політичних питань у галузі науки та інновацій Представництва ЄС в Україні Єгор Пивоваров. Також до учасників із привітаннями звернулося керівництво Національного фонду досліджень України: Олександра Антоноук, голова Наукового комітету

Національної ради України з питань науки та технологій, і Ольга Полоцька, виконавча директорка Національного фонду досліджень України. Вітали учасників заходу й дякували ЄС за надійну підтримку, що сприяє швидкій інтеграції України до європейського дослідницького простору. За вагомий внесок у розвиток системи грантового фінансування, підтримку українських учених, а також за активну участь у міжнародному науково-технічному співробітництві науковців нагородили почесними грамотами й подяками НФДУ з нагоди Всесвітнього дня науки.

Під час основної частини заходу, крім важливих аспектів інтеграції науки України в Європейський простір, були представлені успішні історії українських дослідників у конкурсах НФДУ. Зокрема, М.Сливка, керівник проекту НФДУ № 2023.03/0176 «Стратегія спрямованого синтезу функціональних халькогенгалогенідних матеріалів для потреб медицини й енергетики», презентував історію успіху проекту та основні індикатори, яких удалося досягти за півтора року реалізації.

Підсумувала подію виконавча директорка НФДУ О.Полоцька, котра закликала українських науковців брати активну участь у майбутніх конкурсах, кількість яких, незважаючи на воєнний стан, невпинно зростає.

За інформацією кафедри органічної хімії ННІХЕ.

Одним азбазом

■ Вибори. На економічному факультеті відбулися вибори декана під головуванням ректора, професора Володимира Смолянки. Одноголосно очільником підрозділу обрано доцента кафедри економіки, підприємництва та торгівлі В.Герзанича. Вітаємо Віталія Михайловича та бажаємо наснаги, мудрих рішень, професійної реалізації й успішної роботи на благо факультету, студентів і університетської спільноти!

■ Регіональне представництво. Ганна Машіка, завідувачка кафедри туризму УжНУ, професорка, увійшла до Наукової ради з туризму Державного агентства розвитку туризму України.

■ Тематична школа. Фахова (тематична) школа «Метаболічний синдром: від діагностики до профілактики у практиці

лікаря» відбулася в УжНУ. Її організували з участю представників кафедри педіатрії з дитячими інфекційними хворобами медичного факультету, кафедри внутрішньої медицини, фізіології та патфізіології, сімейної медицини та амбулаторної допомоги, громадського здоров'я і гуманітарних дисциплін медичного факультету № 2. Учасниками заходу були також лікарі-практики із Житомира, Ужгорода, Мукачеве, Берегова.

■ Добročесність. Студенти факультету іноземної філології в межах Тижня добročесності-2025 улаштували захід, на якому розглянули засади академічної добročесності, проаналізували порушення, характерні для учнівсько-студентського освітнього середовища.

За інформацією факультетів.

На щорічній конференції Академії наук вищої школи України дипломи академіків отримали ще двоє представників нашого вишу – завкафедри інформаційних управляючих систем та технологій, професор Олександр Міца й директор Науково-дослідного інституту порівняльного публічного права та міжнародного права УжНУ, професор Михайло Савчин. Вітаємо!

Викладачі кафедри історії Угорщини та європейської інтеграції УУННІ – серед учасників міжнародної конференції про спадщину прикордоння

Коли тема історичної та культурної спадщини в прикордонному регіоні збирає охочих для роздумів на три дні, це означає лише одне: триває міжнародна науково-практична конференція «Історична та культурна спадщина в прикордонному регіоні» – подія, що поєднує науку, музейну справу, управлінські практики та громадський вимір збереження спадщини. Цьогоріч захід об'єднав близько 60 учасників: науковців, музейників, представників управлінської спільноти та культурних інституцій із різних регіонів України й із-за кордону: із держав-сусідів і навіть зі США. Формат – офлайн та онлайн, тож до обговорення долучилися як ті, хто працює за спадщиною щодня на місцях, так і дослідники, для котрих прикордоння – простір порівнянь, ширших європейських контекстів і міжнародних практик.

Отож подія, що відбулася 10–13 грудня в ужгородському скансені, стала справді змістовною платформою для розмови про те, чим є спадщина для сучасної громади: не лише пам'яттю про минуле, а й живим ресурсом для самоідентифікації, освіти, культурного діалогу та взаєморозуміння в багатокультурному прикордонному середовищі. Саме тут, у просторі, де традиція зберігає тепло людських історій, а музейні експонати говорять голосом поколінь, народжувалося відчуття спільності та відповідальності: берегти те, що нас формує, і переосмислювати те, що об'єднує.

Захід реалізовано завдяки міжнародному грантовому

проекту «Поza національностями. Етнографічні та культурні подібності між румунами, українцями та словаками регіону Верхньої Тиси» (EtnCultSim) у межах програми «Interreg VI-A NEXT Hungary Slovakia Romania Ukraine 2021–2027». Ініціатива дозволяє побачити головне: у прикордонні традиції, стилі життя, ремесла, обрядовість, навіть маленькі звички часто є спільними – і саме це створює міцний ґрунт для діалогу, взаєморозуміння та втілення різних ідей.

Перший день конференції був справді насиченим і натхненним єдиною справою: збереження культурної спадщини. Ранок розпочався з вітальних слів. До учасників звернувся директор Закарпатського музею народної архітектури та побуту Василь Коцан (доцент кафедри археології, етнології та культурології факультету історії та міжнародних відносин), а також представники обласної влади й профільних структур. У зверненнях прозвучали ключові акценти, які, зрештою, задали тон усьому дню: важливість транскордонної співпраці, спільних цінностей та підтримки України в часи війни, а також роль музейних і наукових інституцій у збереженні спадщини та передачі її наступним поколінням.

Далі конференція перейшла до блоку змістовних доповідей, де прикордоння розкривалося в різних вимірах – від міжнародної взаємодії у сфері спадщини та підтримки українських громад за кордоном до музейних практик меморіалізації війни, менеджменту культурної спадщини в умовах воєнних викликів, музей-

ної комунікації й міжнародних можливостей для презентації регіону. Саме в цьому інтелектуальному потоці органічно зазвучали й виступи викладачів кафедри історії Угорщини та європейської інтеграції – як своєрідні смислові маркери: від великої політики й безпеки до локальної пам'яті, від суспільних практик минулого до сучасних форм солідарності.

У Європі близькість вимірюється не кордонами, а готовністю підставити плече. І в цьому сенсі Литва є поруч з Україною. На цьому наголосила й авторка цієї публікації в доповіді «Солідарність як політична практика: литовська модель підтримки України у контексті європейської безпеки». Солідарність – не абстрактне гасло, а механізм дії, який вимірюється конкретними рішеннями, ресурсами й результатами. У фокусі виступу була Литва як один із найпопулярніших партнерів України, держава, що підтримує нас не лише політичними заявами, а системно й практично. Слід акцентувати на багатовимірності литовської допомоги: військова підтримка планується довгостроково: через бюджетні зобов'язання та програми допомоги; гуманітарний і соціальний напрями охоплюють підтримку постраждалих, допомогу громадам та ініціативи, що працюють із наслідками війни; відбудова й інфраструктурні проекти демонструють сучасний європейський підхід: не лише допомоги вистояти, а допомоги відновлюватися, будувати, ремонтувати й забезпечувати базову стійкість громад.

Поруч із темою європейської солідарності природно вирина-

ла інша – пам'ять, прив'язана до конкретного місця. Саме таким виміром запам'ятався виступ асистента кафедри, доктора філософії Костянтина Куцова, який представив результати пошукової роботи щодо ужгородських адрес, пов'язаних із діячами українського національного руху міжвоєнного Закарпаття та карпато-українського державотворення. Ішлося про будинки, у яких жили й працювали Августин Волошин, Микола Долинай, Юлій Брашайко, Віктор Желтвай. Важливо, що доповідь була не тільки про фактографію: доповідач окреслив перспективи надання цим об'єктам статусу пам'яток культурної спадщини за видом «Історія» та можливість у подальшому їхньої меморіалізації. Такий підхід перетворює місце на простір пам'яті – видимий, читабельний і гідно окреслений – коли історія стає частиною щоденного маршруту, а не лише сторінкою в підручнику.

Не менш яскраво прозвучала й тема, яка розкриває прикордоння зсередини: через родинні історії та повсякденні практики. Старша викладачка кафедри Марія Майороші в доповіді про міжконфесійні шлюбні в Підкарпатській Русі показала, як мішані родини відображали полікультурну та поліконфесійну мозаїку краю. На основі церковних видань і архівних документів науковиця висвітлила канонічні й душпастирські підходи різних конфесій, правовий аспект урегулювання цього питання в чехословацькому законодавстві 1925 року, а також складність процедур і нюанси релігійного виховання дітей у таких родин.

Ця доповідь по-особливо му нагадала: великі процеси – ідентичність, взаємодія спільнот, конфесійний баланс – часто виростають із конкретних людських виборів і життєвих обставин.

Окремою частиною програми стали презентації видань, що побачили світ завдяки проекту «EtnCultSim» та інших досліджень, пов'язаних із культурною спадщиною. Зокрема, були представлені книжка «Дерев'яні церкви, збережені перенесенням», альбом-каталог «Традиційні головні убори Закарпаття», буклет «Барви карпатського ліжника», а також дослідження, присвячене родинному будинку Адальберта Ерделі в Мукачеві. Такі презентації додали конференції практичного виміру: спадщина тут постала не лише як предмет обговорення, а результат конкретної праці – зібраної, описаної, виданої й запропонованої аудиторії.

Участь викладачів нашої кафедри на конференції ще раз засвідчила: науковий погляд на спадщину прикордоння – не тільки про «що було», а й про те, як пам'ятати, зберігати, пояснювати сучасникам і як будувати взаємоповагу між спільнотами. Такі заходи не просто популяризують історико-культурне знання – вони розширюють можливості міжнародної співпраці, запускають нові дослідницькі ініціативи й зміцнюють зв'язок між університетом і місцевою громадою.

Інна Турянська,
радниця Почесного консула Литовської Республіки в Ужгороді, доцентка кафедри історії Угорщини та європейської інтеграції.

Всеукраїнський конкурс віршів «Колискова для найрідніших»

Портал «Експеримент» і видавництво «4Mamas» оголошують літературний конкурс «Колискова для найрідніших».

У сучасному світі ми іноді забуваємо про найголовніше: безумовну любов, ласку, тугу за спокоем, нав'язним колисковою. Сьогодні українці особливо мріють про тихий і мирний сон, без постійних повітряних тривог.

Це не просто конкурс, а заклик до ваших сердець. Конкурс відкритий для всіх. Незалежно від віку чи досвіду письма.

Ваше завдання – написати вірш-колискову.

Тема. Може бути:

– колискова для вашої дитини, онука чи онучки, батьків, рідних тощо, сповнена турботи, тепла, любові;

– ніжна пісня для коханої людини або ж для найкращого друга / подруги як символ

близькості та захисту;

– зворушлива колискова для рідної України чи її захисників / захисниць;

– тепла колискова для улюбленого міста, села, вулиці, тварини...

Вимоги: вірш написаний українською мовою. Без використання обценної (ненормативної) лексики.

Важливо: текст вірша повинен бути унікальним і раніше ніде не опублікованим.

Термін подачі роботи: до 30 січня 2026 року. **Голосування триватиме** до 25 лютого 2026 р.

Оголошення переможців: 27 лютого 2026 року.

Максимальна кількість творів від однієї людини – один вірш.

Увага! Якщо відправляете вірші кількох учасників, – будь ласка, надсилайте окремими листами, тобто в одному листі

має бути один вірш-колискова.

Авторське право на твори належить винятково авторам.

Вік авторів не обмежується!

Надсилаючи вірш на конкурс «Колискова для найрідніших», автори дають згоду на публікацію матеріалу на порталі «Експеримент».

Спосіб подачі: надіслати вірш у форматі «Word» або «Txt» електронною поштою за адресою: to.eksperiment@gmail.com із позначкою «Колискова для найрідніших» (без цієї позначки роботи не приймаються).

У листі **ОБОВ'ЯЗКОВО** вкажіть ваше ім'я та прізвище (або псевдонім) у називному відмінку. Ім'я й прізвище не пишуть повністю заголовними літерами (тобто верхнім регістром / капслоком / Caps Lock)! Такі роботи розглядатися не будуть.

Наприклад, пишемо Тетяна

Іванець, а не ТЕТЯНА ІВАНЕЦЬ.

Важливо! Твори розміщуються на порталі «Експеримент» на постійній основі. Не видаляються. Автори, котрі надсилають свої матеріали, погоджуються з цією умовою.

Буде обрано трьох переможців. Кожен отримає комплект книжок від видавництва «4Mamas». Двох переможців обере редакція порталу «Експеримент», третього – читачі сайту найбільшою кількістю переглядів, уподобайок і репостів.

Поділіться своїми любов'ю, ніжністю, ласкою та надією в ритмічних рядках. Неважливо, скільки вам років, ви – професійний письменник / письменниця чи тільки робите перші кроки в творчості; головне, – щоб ваші слова йшли від душі.

Приєднуйтеся! Дозвольте вашим щирим почуттям стати

частиною великої та важливої місії: дарувати найріднішим світло та спокій через поезію.

Ми чекаємо ваших колискових, які, можливо, уже завтра співатимуть у кожній українській родині!

Напишіть колискову, яка зігрє та подарує любов, затишок і спокій!

Ознайомитися з усіма учасниками конкурсу «Колискова для найрідніших» можна за QR-кодом.

Ми відкриваємо книжку. Її сторінки чисті. Збираємося заповнити їх власноруч.
Книжка називається «Можливість», а її перший розділ – «Новий рік»
city.com.ua

Редакція газети «Погляд» вітає всіх читачів із різдвяно-новорічними святами.
Хай 2026-ий стане роком великої Перемоги України й вагомих перемог УжНУ!

«Ukrainian Hogwarts: NewAge Stone»: досвід співпраці органів студентського самоврядування

Нещодавно в Чернівцях відбулася XI міжнародна науково-практична конференція органів студентського самоврядування «Ukrainian Hogwarts: NewAge Stone». Подія зібрала активних студентських лідерів із різних куточків України й стала простором для обміну досвідом, обговорення актуальних питань студентського життя, налагодження співпраці між вишами.

Організатором заходу був студентський парламент ЧНУ. Протягом трьох днів учасники ознайомилися з роботою органів студентського самоврядування різних закладів вищої освіти, виконували практичні завдання та презентували напрацювання.

Серед учасників була

Христина Ігнат, представниця філологічного факультету. Порівнюючи цьогорічну конференцію з торішньою, звернула увагу на зміну формату. Якщо раніше захід був більше теоретичним, то цього року акцент зроблено на практиці. Представлення університетів відбувалося у форматі відео, що допомогло краще зрозуміти структуру органів студентського самоврядування та запам'ятати особливості кожного вишу. Програма конференції охоплювала й роботу в командах.

Говорячи про застосування ідей конференції, Христина зазначає, що більшість із них стосуються не окремих факультетів, а загальноуніверситетського рівня.

На її погляд, особливо важливим є розвиток співпраці між університетами. Йдеться про створення спільних проєктів, укладання меморандумів і підтримку ініціатив, які об'єднують різні навчальні заклади та сприяють розвитку освіти в Україні.

На думку Х.Ігнат, подібні заходи важливо відвідувати якомога більшої кількості активних студентів. Саме це допомагає розширювати кругозір, краще розуміти, як працює студентське самоврядування в інших університетах, переймати корисний досвід для подальшої роботи.

Валерій Гетманцев,
студент
відділення журналістики.

Дмитро Шеп'юк: до звання МСМК лишився крок

Гірськолижник Дмитро Шеп'юк із Ясіня на змаганнях серії FIS в Австрії та Італії ввійшов до десятки кращих, здобувши 5 місце в слаломі та 9 в слаломі-гіганті. У сезоні – найкращий результат серед українських спортсменів, який до того ж впритик наблизив закарпатця до нормативу майстра спорту України міжнародного класу.

Виступ нашого майстра спорту України, студента 4 курсу факультету здоров'я та фізичного виховання тим паче викликає захоплення, що в слаломі-гіганті в Дмитра був стартовий номер 50. А це дуже важко: із 50 стрибнути на 9. Бажаємо подальших перемог!
Володимир Тарасюк,
«Погляд».

Із «бронзою» з міжнародного змагання

Три команди з УжНУ взяли участь у півфіналі першості світу з програмування. Загалом до змагання долучилися 105 колективів із 65 вишів 12 країн Південно-Східної Європи (41 команда представляла 25 українських університетів та коледжів).

Турнір тривав на двох локаціях: у Салоніках та Львові. Команда «UzhNU_Machata», до якої належать Олександр Гроскопф, Василь Меренич та Анастасія Товтин, випробувала сили за кордоном, тоді як інші – «UzhNU_ggets» (Іван Симочко, Сергій Лошак, Юлія Трофименко) та «UzhNU_TeamStealers»

(Андрій Симкін, Юрій Капустяк, Костянтин Чуев) – виконували завдання в Україні. Колективи, які брали участь на вітчизняному майданчику, отримали медалі та грамоти. Зокрема, «UzhNU_TeamStealers» визмала «бронзу».

Усі студенти, котрі представляли УжНУ, навчаються за спеціальністю «Комп'ютерні науки» на факультеті інформаційних технологій. Готували учасників професор Олександр Міца й старший викладач Сергій Вапнічний.

Софія Скиба,
«Погляд».

Студенти журналістики показали практику в дії, або Як минув візит стейкгоल्дерів

На філологічний факультет завітали стейкголдери. Подія була спрямована на демонстрацію практичних напрацювань і результатів роботи студентів відділення журналістики за час навчання.

Захід розпочався з вітального слова завідувача кафедри журналістики, доцента Євгена Соломіна. Він привітав здобувачів освіти з навчальними та творчими здобутками, відзначивши активність.

Перший курс представили Ольга Заєць та Данііл Соломін. Вони розповіли про навчання впродовж першого семестру та

виконані практичні завдання. У межах цього блоку також продемонстрували два відеореферати, створені як частина навчальної практики. Їхніми авторками стали Ольга Заєць і Юлія Савчин.

Крістіна Крицька та Анастасія Савко презентували результати роботи з СММ, а також розповіли про виконані завдання, практичні напрацювання, особливості навчального процесу. Крім цього, присутні побачили роботу за темою етнічної та гендерної толерантності, підготовлену Аліною Глуханіч із колегами.

Третій курс (його представляли Софія Сливка та Валерія Мельник) оприлюднив матеріали з кількох навчальних дисциплін. Серед них – «Історія української журналістики», «Документальна тележурналістика», «Пропаганда та контрпропаганда».

Про четвертий курс розповіли Андрій Русин і Маріанна Чайбинець. Вони, зокрема, показали сайти-портфоліо, відеороботи та анімаційні проєкти, створені в межах навчальних дисциплін.

Емоційною частиною програми став формат «вправа «Слово». Першокурсниця Олек-

сандра Меденці виступила зі словом «хейт», її одногрупниця Діана Вакуленко – зі словом «валіза», а Максим Сурін – зі словом «окупація». Виступи були емоційними та викликали помітну реакцію аудиторії.

Далі напрацювання демонстрували магістранти. Лілія Марковці й Рената Яцко розповіли про медіапроєкти, над якими працюють з одногрупниками. Окрему презентацію мав Михайло Коштура: про проєкт «Під пальцем» – сайт із добіркою безкоштовних і корисних ресурсів для студентів-журналістів.

Завершуючи захід, стейкголдери запитали про враження від побаченого. Зазначили, що програма сподобалася. Акцентували на практичній спрямованості навчання й впевненості студентів під час виступів.

Зустріч із роботодавцями дала змогу побачити результати роботи кафедри журналістики в межах освітнього процесу та налагодити взаємодію студентів із представниками професійного середовища.

Валерій Гетманцев,
студент
відділення журналістики.

Світлій пам'яті професора Володимира Задорожного

31 грудня на 87 році не стало В.Задорожного – доктора історичних наук, професора, академіка Міжнародної слов'янської академії наук, заслуженого працівника народної освіти України, академіка Академії наук вищої школи України, лауреата премій імені Івана Крип'якевича та Августина Волошина, почесного члена громадського об'єднання «Закарпатське

крайове культурно-освітнє товариство «Просвіта».

Народився 27 квітня 1939 р. у селі Спас (тепер Львівської області). Закінчив торгово-кооперативну школу (Львів), історичний факультет та аспірантуру УжДУ. Усе свідоме життя пов'язане з рідним вишем.

Трудову діяльність розпочав у 1964-ому завідувачем студентського клубу. Згодом два роки був секретарем комітету комсомолу УжДУ. Із листопада 1967 р. працював на історичному факультеті: старший лаборант кафедри загальної історії (1967–1968), аспірант (1968–1971), асистент (1971–1973), старший викладач (1973–1975), доцент (1975–1982, 1984–1989), старший науковий співробітник (1982–1984) кафедри історії СРСР, професор кафедри історії СРСР і УРСР (1989–1990), завідувач (1990–2001) та професор (2001–2016)

кафедри історії України. Із вересня 2016-ого до червня 2017-ого – професор кафедри міжнародних студій та суспільних комунікацій факультету історії та міжнародних відносин УжНУ.

Досліджував економічні й культурні зв'язки західноукраїнських земель із Наддніпрянською Україною в першій половині XIX століття. Це стало темою кандидатської дисертації, яку захистив у 1972 році. Далі вивчав особливості товарного виробництва й торгівлі на західноукраїнських землях у період кризи феодалізму (кінець XVIII – перша половина XIX ст.) За цією темою захистив докторську в 1986 р. Крім того, мав здобутки в дослідженні історії Карпатської України (1938–1939) як важливого етапу Українського державотворення. Мав досягнення у вивченні наукової спадщини уродженців історичного Закарпаття – М.Ба-

лудянського, Ю.Гуци-Венеліна, В.Кукольника, П.Лодія, І.Орлая, М.Лучкая та інших. Був автором (чи співавтором) окремих видань – «Зоря незгасна» (Ужгород, 1986), «Товарне виробництво і торгівля на західноукраїнських землях (кінець XVIII – перша половина XIX ст.)» (Львів, 1989), «Велич і трагедія Карпатської України» (Ужгород, 1993), «Карпатська Україна (Підкарпатська Русь) у міжнародних відносинах (травень 1938 р. – березень 1939 р.)» (Ужгород, 1999), «Історіографічні студії» (Ужгород, 2016).

Педагогічний стаж – 46 років. Викладав курси «Історія СРСР (доба феодалізму)», «Історія України» та спецкурси: «Історія української еміграції», «Історія української дипломатії», «Карпатський регіон в історичних зв'язках народів Європи», «Історія української культури (IX – XXI ст.)» тощо.

А ще написав у співавторстві зі словацьким ученим Юрієм Кундратом навчальний посібник «Курс історії української культури (IX – початок XXI ст.)» (Ужгород, 2009). Підготував сім кандидатів історичних наук, четверо стали докторами наук і більшість працюють в УжНУ.

Співчуваємо дружині Єві Михайлівні, донькам Мирославі та Катерині, зятям Шандору й Оресту, внукам Крістині, Шандорові, Володимиру, правнукові Марку, сестрі Катерині та її чоловікові Володимиру, близьким із приводу непоправної втрати. Світлий образ професора Володимира Євгеновича назавжди збережеться в серцях рідних, колег, студентів, друзів, усіх тих, хто знав цього вченого, педагога, організатора навчально-виховного процесу у виші та високопорядну Людину.

Ректорат, профспілкова організація та колектив УжНУ.

«Ми різні, але єдині...»: форум національних спільнот

Всеукраїнський форум об'єднання національних спільнот зібрав у нашому краї представників різних регіонів і національностей задля роздумів про роль національних спільнот у майбутньому держави. За перебігом заходу стежили й студенти відділення журналістики нашого університету (спеціальності «Міжнародна журналістика») Данііл Соломін, Ольга Заєць, Валерій Гетманцев та Маріанна Чайбинець. Форум ініціював Альянс національних

спільнот «Європейська коаліція».

Як пояснив голова Альянсу та організатор форуму Роланд Цебер, «головна мета – згуртувати всі національні спільноти, незважаючи на мову, віру чи культуру, напрямком європейського курсу України. Зараз переживаємо найважчі часи у своїй історії, і фактор об'єднання є критично важливим, бо саме на роз'єднанні грає наш ворог». А ще: «Ми різні, але єдині й сильні. Саме це є виявом демократії й тієї Європи, до якої ми рухаємося».

21 грудня роботу продовжили у форматі круглих столів, де представники різних національних спільнот обговорювали свої проблеми й потреби. Окремий блок дискусій був присвячений інформаційній війні. Учасники форуму говорили, зокрема, про спроби росії та деяких політичних акторів за кордоном використовувати тему національних спільнот для тиску на Україну.

Про реальний стан висловився й Імран Усеїнов. Він зазначив, що українське суспільство демонст-

рує винятково позитивне ставлення до національних спільнот, на відміну від російського. Наголошує: українці сприймають різноманіття як норму, а не як загрозу – і саме це руйнує міфи, які активно просуває ворог.

Кульмінацією форуму стало проголошення декларації «Єднання національних спільнот України». Її підписали представники різних громад – грузинської, болгарської, азербайджанської, ромської, угорської та інших. Документ зафіксував

спільну позицію: національні спільноти є не «меншинами», а повноправними співтворцями української держави.

Ініціатори Альянсу наголошують: ідеться не про закриття структури, а про відкриття коаліції, яка працює на благо України та водночас є мостом до Європи. У час війни така єдність – не гасло, а інструмент виживання й розвитку держави.

Валерій Гетманцев,
студент
відділення журналістики.

3 апробацією методики

Кожен викладач знає, що добрі ідеї часто-густо виникають спонтанно, у гаморі буденності. Аж поки не дійде до безпосередньої реалізації задуму, коли виявиться, що ідея має не тривіальне методичне підґрунтя, серйозні історичні витоки та чудовий дидактичний ефект. Але трішки передісторії. У ренесансній Флоренції в 1462 р. правитель держави Козімо Медічі заснував Флорентійську Платонівську академію. Під її дахом удалося зібрати найосвіченіших і найталановитіших людей свого часу. Скульптори та поети, художники й учені, воїни та філософи навчалися один в одного, руйнуючи межі між дисциплінами та сферами культури, вивчаючи на їх стикі справжні шедеври. Феномен креативного поєднання різнорідного якраз у тому й полягає, щоб формувати нове на перетині різних ідей, руйнуючи міждисциплінарні бар'єри та виявляючи несподівані, на перший погляд, зв'язки. Це явище й одержало назву «ефекту Медічі». Не таємниця, що світовим трендом поступу сучасної

науки та програм освітньої підготовки у вищій школі так само є міждисциплінарність. А поєднання історичних і юридичних дискурсів – типове природне.

5 грудня 2025 р. було апробовано методику спільних міжфакультетських занять. Скориставшись гостинністю Закарпатського обласного краєзнавчого музею ім. Т.Легоцького, у його стінах здобувачі двох факультетів (історії та міжнародних відносин і юридичного) студіювали проблему виникнення освіти вищого чину на Закарпатті у XVII ст. При вивченні дисципліни «Історія освіти і педагогіки нового часу (XVI – поч. XX ст.)» майбутнім освітянам-історикам важливо знати, що початки вищої освіти в Україні – не тільки Острозька академія чи Києво-Могилянський колегіум, а ще й Гуменнянсько-Ужгородський єзуїтський колегіум. Студентам юридичного факультету, крім інформації з історії й культури України, важливо було зрозуміти правове унормування справи відкриття навчальних закладів вищого чину. Це і процедура узго-

дження з тодішньою світською та церковною владою, і досягнення відповідностей форматів таких освітніх осередків. Звісно, мусимо не забувати й про спростування поширених міфологем, як ось про мало чи не масову неписьменність та перебування нашого краю, буцімто, десь на маргінесі освітньо-культурного розвитку тодішньої ранньомодерної Європи. Однією з причин поширення таких хибних уявлень є те, що регіональна історія, зокрема й минулина Закарпаття, не так уже й широко представлена на сторінках шкільних підручників з історії. Тому нашим завданням є внесення принципів коректив щодо обізнаності й розуміння освітніх процесів у нашому краї, що мало б означати і внесення доречних коректив у викладання історії в школі.

Спікери представили насичені автентичною візуалістикою презентації й змістовні доповіді стосовно проблеми обговорення. Студентки 3 курсу із числа майбутніх освітян-істориків Тімея Корент та Катерина Топунова виступили зі співдо-

повіддю щодо становлення та розвою єзуїтського колегіуму в Гуменному, який був відкритий клопотами власника домінії графа Дьордя Друґета в 1613 р. У 1646-ому колегіум перевели до Ужгорода, і заклад продовжив освітньо-виховну підготовку в комфортному приміщенні. Зауважу, що заклад, як і водилося, мав усі необхідні елементи інфраструктури, зокрема чудову бібліотеку. Її частина донині збереглася у фондах відділу рукописів, стародруків та рідкісних видань Наукової бібліотеки УжНУ. Цікаво було дізнатися про реципієнтів тих навчальних практик, що історично склалися в нашому краї. Відтак наступна доповідь студентки 3 курсу Анастасії Товтин презентувала життя й творчість чудового педагога, директора Ніжинської гімназії вищих наук Івана Орлая (1771–1829). Ця постать була предметом вивчення широкого ревінтеля крайової історії та історіографії, колишнього завідувача кафедри історії України Дмитра Данилюка (1941–2020), на вшанування котрого нещодавно

було проведено пам'ятний захід.

Фаховий супровід тематики обговорення на міжфакультетському семінарі забезпечила доцентка кафедри археології, етнології та культурології Оксана Ферков, відома фахівчиня ранньомодерної історії Закарпаття. Виконує цікаві міжнародні проекти та має ґрунтовні публікації. Оксана Василівна внесла важливі уточнення щодо реконструкції маловідомих, а то й узагалі не відомих фактів історії Гуменнянсько-Ужгородського колегіуму. Насамкінець, керуючись тим, що від теорії до практики відстань повинна бути досяжною, учасники міжфакультетського семінару рушили освітніми траєкторіями історичної частини Ужгорода, якими провів знаний екскурсовод, талановитий викладач і науковець Юрій Славик – доцент кафедри археології, етнології та культурології.

Сергій Ганус,
старший викладач кафедри
модерної історії України
та зарубіжних країн,
модератор семінару.

ПОГЛЯД

Орган вченої ради Ужгородського національного університету. Замовлення № 35. Ціна – безкоштовно. Виходить щомісяця. Номер підписано до друку 06.01.26. Засновник і видавець – ДВНЗ «Ужгородський національний університет». 88003, м. Ужгород, вул. Підгірна, 46. Номер надруковано у видавництві «А-Прінт»; 46010, м. Тернопіль, вул. Текстильна, 28. Тел.: (352) 52-27-37, 067-350-17-94. Наклад – 1000 примірників. Формат А3, 2 ум. друк. арк. Реєстраційне свідоцтво ЗТ № 449/41 від 7.02.2008. Відповідальність за зміст публікацій, етичне використання ШІ покладається на авторів. Відповідальна за випуск номера: С.Ю.Скиба.

Головний редактор:
В.Ю.Тарасюк.

Художній редактор:
С.Ю.Скиба.

Коректор:
М.Б.Гараздій.

Адреса редакції: 88016, м. Ужгород,
вул. Університетська, 14 (ауд. 424).

Поштова скринька:
poglyad@uzhnu.edu.ua

Телефон редакції:
067-880-85-71.